

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Marit Buvik
Arkivsaksnr.: 17/663

Arkiv: A22

SFO - Nye tiltak

Rådmannens innstilling:

1. SFO skal bemannes med en voksen pr. 16 barn.
2. Alternativ II vedtas som nytt SFO-tilbud i Meløyskolen.
3. Det vedtas at helårs SFO i nordre Meløy flyttes fra Neverdal skole til Spildra skole når den gjenåpnes. Det foreslås at helårs SFO i søndre Meløy legges til Halså skole. På oppvekstsentrene, Bolga og Meløy, skal SFO-tilbudet ses i sammenheng med barnehagedrift.
4. Ressurs til ledelse vedtas med henvisning til tabell s. 6.
5. Vedtakene iverksettes 01.01.2018.
6. Vedtektene for SFO justeres i tråd med nye politiske vedtak.

Vedlegg i saken:

Gjeldende vedtekter

Bakgrunn:

Endringsprosjektet

Meløy kommune skal innen 2020 redusere sine driftsutgifter med ca. 30 mill. kr. Det er opprettet en partssammensatt arbeidsgruppe som sammen vurderer ulike type tiltak. Oppvekst har fått i oppdrag å vurdere dagens SFO tilbud i Meløy kommune. Gruppas oppgave har vært å vurdere tiltak som kan bidra til innsparinger samtidig som man skal ivareta kvalitet på tjenesten.

Arbeidsgruppa har bestått av:

- Rektor Neverdal skole, Frødis Antonsen,
- Leder SFO Glomfjord skole, Anita Aidijervi
- Fagforbundet, Gry Berit Alvenes
- Utdanningsforbundet, Ronald Fagerli
- Hovedverneombud, Kyrre Mobakken
- Kommunalsjef Oppvekst, Marit Buvik.

Gruppa har drøftet følgende punkter:

- Økonomi – innsparinger.
- Bemanning
- Lederressurser
- Gruppestørrelse

- SFO satser
- Beliggenhet helårs SFO
- Lovpålagte oppgaver og ikke lovpålagte oppgaver i et kommunalt SFO tilbud.

Saksutredning:

1 Hva er lovpålagt?

Opplæringsloven - § 13-7. Skolefritidsordninga

«Kommunen skal ha eit tilbod om skolefritidsordning før og etter skoletid for 1.-4. årstrinn, og for barn med særskilte behov på 1.-7. årstrinn».

Meløy kommune gir i dag et SFO-tilbud ut over det som er lovpålagt. Det er ikke lovpålagt å gi et SFO-tilbud på skolefrie dager.

Gjeldende vedtekter i Meløy

Vedtekter: § 7 ÅPNINGSTIDER – PLANLEGGING -FERIER

- *Åpningstiden fastsettes til vanlig mellom kl. 07.00 – 16.30.*
- *Etter at hovedopptaket av barn er foretatt, fastsettes åpningstiden ved den enkelte enhet av samarbeidsutvalget.*
- *SFO i Meløy holdes åpent 11 måneder i året. Julaften, nyttårsaften og onsdag før skjærtorsdag er SFO åpent til kl. 12.00.*
- *SFO holdes stengt 4 uker sammenhengende i juli måned.*
- *SFO har i tillegg stengt 5 dager pr. år til planlegging og kompetanseheving for de ansatte. Se skoleruta for informasjon om plassering av planleggingsdagene.*
- *Virksomheten skal bygge på et nært samarbeid med heimen, og minst ett foreldremøte skal avholdes i løpet av året.*

Forslag:

Det foreslås å opprettholde et SFO-tilbud ut over det som er lovpålagt. Meløy kommune skal fortsatt gi tilbud om helårs SFO. Det vises til nærmere utredning med forslag til hvilke skoler som skal ha helårs SFO.

2 Bemanning

Gjeldende vedtekter SFO Meløy

Vedtekter: § 5 BEMANNING OG LEDELSE

- SFO bemannes med en voksen pr. 14 barn.
- Ved SFO med mer enn en gruppe skal det til vanlig være daglig leder.
- Nye ledere som tilsettes skal ha pedagogisk utdanning på høgskolenivå.

Udir:

«Bemanningen av skolefritidsordningen skal avgjøres kommunalt ut fra lokale forhold og behov. Videre skal størrelsen på bemanningen være en del av vedtektene. Etter dette blir det kommunenes ansvar å tilsette et personale som samlet sett kan gi barna et godt tilbud i samsvar med målsettingen for skolefritidsordningen.»

Et innsparingstiltak vil være å utvide gruppestørrelsen. I arbeidsgruppa er det delte meninger om et slikt tiltak. En utvidelse mener flere vil forringe kvaliteten på tjenesten. Barna trenger tilstedeværelse og nærkontakt med voksne. Økt gruppetall vil gi en mer

krevende arbeidsdag. I stedet anbefales det å se på foreldrebetaling, eventuelt hva som er lovpålagt og ikke lovpålagt SFO-tilbud.

Det vises til egne erfaringer med dagens ordning. Bruken av SFO på skolefrie dager benyttes ofte i mindre omfang av de som har helårs SFO. Det redegjøres for at grunnbemanningen settes litt lavere på slike dager. Gruppene er ofte svært sammensatte med barn som kan trenge ekstra oppfølging / hjelp uten ekstra tildelte ressurser. Av den grunn bør ikke gruppestørrelsen økes i særlig grad.

Kommunalsjef viser til vedtekter i andre kommuner. Det er svært vanlig at SFO -plasser reduseres i løpet av et skoleår. Dette skjer som oftest i løpet av vårhalvåret. Det hender også at SFO-plassen sies opp. Slike oppsigelser skjer vanligst blant de eldste barna i 3. og 4. trinn på vårhalvåret. Man skal ikke kalkulere med barns sykdom eller annet fravær, men det er en kjensgjerning at gruppene ikke alltid er fulltallige, også fordi SFO er et frivillig tilbud. Ved å øke gruppestørrelsen må det sikres at barn med større omsorgs- og spesialpedagogiske behov gis et forsvarlig SFO tilbud.

Nytt forslag:

Det foreslås å øke gruppestørrelsen fra 14 til 16 barn per voksen.

Organisering av helårs SFO

Det må tas hensyn til at nye Spildra skole skal ferdigstilles høsten 2018. I dag er helårs SFO lagt til Neverdal skole. Det viser seg at flere benytter seg av helårs SFO når den ligger nært bostedet. Glomfjord har forholdsvis mindre rekruttering til helårs SFO i dag. Det vil være svært dyrt å gi tilbud om helårs SFO på flere steder. Dette selv om nye flyktninger skal ha et helårs SFO-tilbud så lenge foreldrene gjennomfører introduksjonsprogrammet.

Erfaringsmessig viser det seg at frafallet blant flyktningbarna økes etter ei tid i SFO. Barna knytter nye kontakter, blir mer kjent i nærmiljøet, får venner og nettverk. Det medfører at de etter hvert benytter SFO mindre på skolefrie dager, eventuelt slutter. Erfaringsmessig oppleves det at barn med plass i helårs SFO ikke benytter plassen jevnlig, selv om det er gitt beskjed i forkant om at barn kommer på SFO. Å benytte plassen er en frivillig sak. De eldste barna er mer selvstendig og det gjøres andre avtaler.

Det foreslås at helårs SFO i søndre Meløy legges til Halså skole. Det begrunnes med beliggenhet.

Nytt forslag:

- Det foreslås at helårs SFO i nordre Meløy flyttes fra Neverdal skole til Spildra skole når den gjenåpnes.
- Det foreslås at helårs SFO i søndre Meløy legges til Halså skole.
- Helårs SFO på Bolga og Meløy oppvekstsenter legges til oppvekstsentrene og ses i sammenheng med barnehage.

SFO satser

Gjeldende vedtekter i Meløy

Vedtekter: § 10 FORELDREBETALING

Det betales for opphold i henhold til de betalingssatser og retningslinjer som til enhver tid er vedtatt av kommunestyret.

Oppholdstid: Sats I: 1 – 12 timer på skoledager

Sats II: Over 12 timer på skoledager
 Sats III: Helårs SFO. Det betales for 11 måneder

Pris på dagens SFO –tilbud 2017

Betalingssatser	Pris 2017	Matpenger 2017
Sats I	Kr. 1340,-	Kr. 195,-
Sats II	Kr. 2090,-	Kr. 205,-
Helårs SFO	Kr. 2520,-	Kr. 270,-

Antall barn i SFO skoleåret 2016/2017

Betalingssatser	Antall barn, sept. 2016	Antall barn, mai 2017
Sats I	65	74
Sats II	31	26
Helårs SFO	53	45

En av årsakene til at barnetallet ikke er redusert/endret i særlig grad skyldes ankomst av nye flyktninger. Det fremgår av oversikten at størrelsen på SFO plassen ofte endres i løpet av et skoleår. Det blir flere barn som benytter laveste sats.

Matpenger

Matpenger må endres. Selv om det er forskjell på oppholdstiden i dag får barn i sats I og II de samme måltidene. Her må prisen på matpenger være den samme, slik at det uansett blir to matpriser. Tiltaket må iverksettes snarest mulig.

Kjøp av dagplasser

Kjøp av dagplass gir liten forutsigbarhet i forhold til bemanning. Erfaringer viser at et slikt tiltak kan være fordyrende. Av den grunn foreslås det å beholde gjeldende ordning.

Satser og betaling

Alternativ I

Det foreslås å beholde antall betalingssatser i SFO, med at timetallet endres på sats I.

- Sats I: 1 – 10 timer på skoledager (reduseres med 2 t. per uke), 10 måneder i året.
- Sats II: Over 10 timer på skoledager, 10 måneder i året.
- Sats III: Helårs SFO. Det betales for 11 måneder.

SFO tilbud	Pris på SFO pr måned	Inntekter september -16	Inntekter mai -17
Dagens ordning	Sats I kr. 1340,-	Kr. 151 890,-	Kr. 153 500,-
	Sats II kr. 2090,-		
	Sats III Helårs SFO kr. 2520,-	Kr. 133 560,-	Kr. 113 400,-
Ny ordning	Sats I kr. 1350,-	Kr. 151 890,-	Kr. 153 500,-
	Sats II kr. 2090,-		
	Sats III Helårs SFO kr. 2520,-	Kr. 133 560,-	Kr. 113 400,-
Økte inntekter per måned		Usikkert	Usikkert

Sats I er redusert med 2 timer per uke og vil fortsatt være det dyreste SFO-tilbudet sett i sammenheng med antall oppholdstimer og pris på SFO-tilbudet. Det kan medføre en mindre innsparing vedr. bemanning. Ved at timetallet er redusert vil det kunne medføre at flere velger å benytte seg av sats II. Det vanskelig å anslå hva dette kan medføre av økte inntekter for Meløy kommune per år.

Alternativ I

Forslaget er tilnærmet likt dagens SFO-tilbud. Sats I er redusert med 2 timer per uke.

Alternativ II

Sats I fjernes. I stedet skal det gis et SFO-tilbud på skoledager og et tilbud på helårs SFO. Ved en reduksjon av antall tilbud må det tas høyde for at flere barn vil benytte SFO-tilbudet i en større del av åpningstiden. Dette må ses opp mot bemanning. Gruppa ser det som sannsynlig at bemanningen må økes på morgenen før skolestart, men sannsynligvis ikke etter undervisning. Forslaget vil gi foresatte, som i dag betaler for sats I, et dyrere SFO-tilbud. Det gir barna muligheten til mer felles oppholdstid sammen. En slik ordning kan bety et frafall av noen SFO-plasser fordi det er færre alternativer.

- Sats II: Over 10 timer på skoledager, 10 måneder per år.
- Sats III: Helårs SFO. Det betales for 11 måneder.

SFO tilbud	Pris på SFO pr måned	Inntekter september -16	Inntekter mai -17
Dagens ordning	Sats I kr. 1340,-	Kr. 151 890,-	Kr. 153 500,-
	Sats II kr. 2090,-		
	Sats III Helårs SFO kr. 2520,-	Kr. 133 560,-	Kr. 113 400,-
Ny ordning	Sats II kr. 2090,-	Kr. 200 640,-	Kr. 209 000,-
	Sats III Helårs SFO kr. 2520,-	Kr. 133 560,-	Kr. 113 400,-
Økte inntekter per måned		Kr. 48 750,-	Kr. 55 500,-

Med utgangspunkt i variable månedlige inntekter vil alternativ II utgjøre en økning av inntekter for Meløy kommune med inntil kr. 520 000,- per år.

Det er gjort flere undersøkelser av SFO-tilbud og priser. Viser til link der det framgår at SFO tilbud og priser er svært forskjellige mellom kommuner.

<http://www.dinside.no/okonomi/store-forskjeller-pa-sfo-prisene/60368302>

SFO-priser i ti av landets kommuner (Månedspriser er ikke inkludert matpenger i kommuner der dette kommer i tillegg.)

Kommune	Pris, hel plass	Pris, redusert plass	Forklaring hel/reduisert plass
Stavanger	2.855 kr	1.965 kr	5 dager/3 dager i uka
Tønsberg	2.875 kr	1.955 kr	5 dager/3 dager per uke
Oslo	2.848 kr	1.925 kr	12 timer eller mer/under 12 timer per uke
Tromsø	2.690 kr	1.760 kr	23 timer/12 timer per uke
Trondheim	2.625 kr	1.760 kr	12 timer eller mer/under 12 timer per uke
Kragerø	2.620 kr	1.960 kr	Ikke spesifisert/60 prosent
Hamar	2.520 kr	1.760 kr	Ikke spesifisert/60 prosent
Ålesund	2.518 kr	1.675 kr	5 dager/3 dager per uke
Harstad	2.454 kr	1.349 kr	Ikke spesifisert/inntil 10 timer i uka
Bergen	2.435 kr	1.900 kr	Maks 25 timer/maks 15 timer per uke
Trøgstad kommune	2.370 kr	1.550 kr	100 prosent/60 prosent plass

Vadsø kommune	2.200 kr	1.150 kr	Ikke spesifisert
---------------	----------	----------	------------------

Redusert plass viser pris på halv plass, eller det nærmeste priseksempelen for kommuner med forskjellige deltidstilbud.

Vurderinger:

I Meløy må det tas høyde for at kommunen har en desentralisert skolestruktur med et SFO-tilbud på skoledager ved 7 skole. Vår vurdering er at vi kan ikke gi tilbud om kjøp av enkeltdager, ei heller et tilbud som varierer fra 1 til 5 dager i uka. Det må legges opp til større forutsigbarhet.

Alternativ I

Foresatte står fritt til å fordele de 10 timene på 5 dager i uka eller enkeltdager. Som oftest ses valg av tidspunkt i sammenheng med skoledagens lengde.

Alternativ II

Tilbudet vil gi mer helhet og sammenheng i SFO tiden. Det vil bli enklere for SFO å planlegge turer og aktiviteter der alle barna deltar.

Nytt forslag:

- Alternativ II

Ressurs til ledelse

	SFO skoledager	SFO skolefrie dager	Til sammen
Antall gr.	Leder	Leder	Leder
1	0	20 %	20 %
2	20 %	0 %	20 %
3	25 %	5 %	30 %
4 – mindre enn 60 barn	30 %	5 %	35 %
4 – 60 barn eller mer	60 %*	0 %	60 %

*Det forutsetter at det er innskrevet 60 barn eller mer.

Viser til utdrag fra særavtale for barnehage og SFO: SFS 2201

«I skolefritidsordninger som samlet har innskrevet 60 barn eller mer, skal det som hovedregel tilsettes daglig leder i hel stilling. I mindre skolefritidsordninger kan daglig leder også utføre andre arbeidsoppgaver utover funksjonen som daglig leder. Det foretas en forholdsmessig reduksjon av tid til ledelse, dog slik at minimum 20 % av hel stilling skal avsettes til ledelse».

Rektors ressurs ligger i tildelt administrasjonsressurs.

Det er tatt utgangspunkt i formannskapetets vedtak 08.09.2009 om ansvar og organisering av administrative ressurser i SFO Meløy. Forslag til endring av gruppestørrelse medfører at leder i SFO med 4 grupper, tilsvarende 60 barn eller mer, skal gis økt ressurs til ledelse. Av den grunn foreslås det en mindre justering av ressurs til rektor.

Økonomi

Netto driftsutgift SFO:

Regnskap 2015: kr 2 520 000.
Regnskap 2016: kr 2 130 000.

Budsjett 2017: kr 3 000 000.

Kommunale utgifter

Som det framgår av oversikten er det budsjettert med en netto driftsutgift for Meløy kommune på ca. 3 mill. kr,-. SFO er ikke subsidiert og skal i utgangspunktet driftes til selvkost. Meløy kommune har i dag 7 skoler med SFO-tilbud på skoledager. Driftsutgiftene ses i sammenheng med barnehage både ved Bolga og Meløy oppvekstsenter. På de øvrige 5 skoler; Reipå, Neverdal, Glomfjord, Halså og Enga skoler kan ikke SFO-tilbudet ses i sammenheng med barnehager på skoledager.

Innsparinger

- Det foreslås å utvide gruppestørrelsen fra 14 til 16 barn.
- Det vil gi innsparinger ved å legge helårs SFO til en skole i nordre Meløy og til en skole i søndre Meløy. Ved oppvekstsentrene skal helårs SFO ses i sammenheng med barnehagedrift.
- Det foreslås å redusere de kommunale driftsutgiftene gjennom økt foreldrebetaling.
- Det vises til alternativ I og II.

Vurdering:

Det foreslås å beholde tilbudet om helårs SFO selv om et slikt tilbud ikke er lovpålagt. Forslagene som legges frem innebærer økt gruppestørrelse og økte utgifter for foresatte. Forslagene må ses på som ett av flere tiltak i forbindelse med kommunens nødvendige innsparinger.

Hege Sørli
rådmann